

Kronieken Effata december 2010

Tabor 1/12: de wegen liggen zo slecht door de sneeuw en de vooruitzichten zijn helemaal niet goed: Chris neemt het wijze besluit Tabor uit te stellen.

Stuurgroep op 2/12. Ook hier slaat het slechte weer bressen, maar we zijn in aantal om te vergaderen! Evaluatie van een rustige maand, napraten over het afscheid in de Voskenslaan, de verdere plannen daar, het keuzekapittel begin januari en de gevolgen voor Guido en Effata, de vele voorziene optredens van het koor, de aankoop van een nieuwe piano (basic!), de naderende feesten rond Kerstmis.

In het kader van het tweede deel van de basiscursus 'geloven' hebben wij tegen vanavond (3/12) het tweede deel van het boek 'Biecht van een kardinaal' gelezen. Ik ben er niet bij (vanmorgen aan mijn oog geopereerd) maar Lut heeft wat notities genomen.

Het wordt vervelend om over het weer te spreken, maar ongeacht het slechte weer zijn er toch een twintigtal dapperen komen opdagen.

Guido geeft een korte inleiding, een boeiende samenvatting, en verduidelijkt hoe het kan dat het kerkbeeld uit de westerse wereld verdwijnt. Waarom er in de kerk zo langzaam veranderingen komen, waarom de kerk niet leert uit de geschiedenis en zij de glijbaantheorie toepast: de glijbaan is oorzaak van alle ellende. Er is ook gesproken over nieuwe bewegingen als kans voor vernieuwing, maar wat stellen die voor? Hoe kan Effata een weg vinden tussen die nieuwe bewegingen en toch bevrijdend christen blijven? Afgesloten met een lied van Stef Bos, over een Petrus van vlees en bloed, heel wat bruikbaar voor ons dan een Petrus op een platonische wolk (voor wie dit niet begrijpt: een platonische maaltijd is een maaltijd waar meer geredeneerd dan gegeten wordt!).

Ook in de viering op 4/12 minder volk dan anders, maar het is bijvoorbeeld voor onze gasten niet vanzelfsprekend van zover te komen. Wij denken dus nog meer aan hen! Neemt niet weg, zegt Bernadette in haar verwelkoming, dat we hier warmte aan elkaar doorgeven.

Het is de tweede adventszondag, de tweede keer dat we samenkomen rond het boek van dromen en visioenen. We bidden om licht dat ons de juiste weg toont en we ontsteken de tweede kaars op de adventskrans, het opengeslagen boek.

'Zalig zij die durven dromen', dat is het thema. Maar het gaat niet over het uitleggen van dromen, want om goed te kunnen dromen moet je wakker zijn! Het gaat niet over in onze slaap verwerken wat ons overkomt, niet over het analyseren van ons innerlijk, wél over de droom in ons leven! Bewust worden dat de Bijbel een boek is van vandaag.

Guido had een gesprek met een oudere man die zich er over beklagde dat het zo slecht gaat, dat mensen elkaar bedriegen en dat nog normaal vinden ook! Dat mag toch niet!

Nu, in andere streken denkt men daar anders over: in het Oosten mag je liegen, als je maar je gezicht niet verliest!

Maar waar baseren wij ons, in onze samenleving, op om te zeggen dat liegen mag, dat we alles mogen doen om ons doel te bereiken, dat iedereen dezelfde kansen moet krijgen?

Voor Christenen is dat gemakkelijker, wij hebben de Bijbel die ons een droom aanreikt, bijvoorbeeld in Jesaja (Jesaja 2, 1-5), maar neem dat visioen van Jesaja nu ook weer niet te letterlijk, het tempelplein zou voor al dat volk veel te klein zijn ...

Onze droom moet geworteld zijn in het leven, we moeten er bewust van zijn dat dit boek niet het boek is van de kerk, niet het boek van de priesters, maar van óns. Dat boek is geschreven voor ons, voor de mensen van deze wereld. We moeten dus niet wachten tot iemand ons uitleg geeft, het is óns boek!

Zingen we niet: *"Go tell it on the mountain!"*? Bergen als de tempelberg, waar alle volkeren naar toe komen, omdat ze vrede en gerechtigheid hebben gevonden in dit boek, omdat ze geloofd hebben dat het de droom is van Jezus over deze aarde. Dat zwaarden worden omgesmeed tot ploegscharen, speren tot sikkels. Elk voor zich moeten we op zoek gaan naar gerechtigheid, op de manier waarop we ons eigen terrein verdedigen, ons gedacht uitleggen. Door een mening aan te brengen als een aanbod, door openheid voor elkaar te creëren, door aan te tonen dat we één volk zijn.

Vandaag nodigt de bijbel ons uit om mensen te zijn die licht brengen aan elkaar.

Wij hebben gebeden voor alle kinderen bij wie Sinterklaas niet komt, voor mensen die moeilijke knopen moeten ontwarren, voor een jonge moeder met drie kinderen die een zware operatie moet ondergaan, voor een zoon dat hij weer op wakkere manier zou kunnen dromen, voor de vele mensen die een plaats zoeken in ons land, voor Guido die op reis gaat naar Congo (waar het héél wat warmer is dan hier!).

Koorrepetitie op 10/12: Ilse vervangt Guido die naar Kinsjasa is. Kerstliederen repeteren en wat inoefenen van lied 135. Maar hoe de sopranen het doen om zo in toon te zakken en dan telkens weer bij een nieuwe muzikale zin op de juiste toon te herbeginnen, begrijpt Ilse werkelijk niet ... Dat zakken blijkt een gevolg te zijn van het zingen zonder begeleiding

11/12. In de namiddag zijn de catechumenen bijeengekomen. Daarover kunnen ze bij de verwelkoming in de viering verslag uitbrengen samen met Bernadette. Zo hebben ze gesproken over Welzijnszorg en over mensen in armoede en over achterstand die voortvloeit uit armoede. Ze hebben een quiz gespeeld waarbij de enen rijk waren en de anderen arm en de armen met een achterstand in punten moesten beginnen. Zo begrepen ze dat achterstand niet eerlijk is, maar de armen deden hun uiterste best en ze haalden hun achterstand in, maar dat is wel niet altijd zo! Ze hebben ook slagzinnen gemaakt: 'Werken is belangrijk', 'Iedereen heeft rechten', 'Voor ons geen carrière in armoede'.

Wie deze wereld bekijkt met alles wat er gebeurt, menselijk en onmenselijk, krijgt soms de indruk dat er niet veel aan te doen is, dat het donker is en donker blijft. Daarom steken we steeds weer kaarsen aan om in het boek van de visioenen te lezen, dat de wolken gescheurd worden. Daarom steken we de derde kaars aan.

Bij de voorbereiding van de Advent hebben wij stilgestaan bij hoop, droom, visioen, hoe deze wereld zou kunnen zijn. Niet losstaand, want er is iemand die naar deze wereld kijkt, ervan houdt, ervan droomt. Om die droom te begrijpen moet je wakker zijn, het is niet de wereld van film, van beeld, wel een wereld van werkelijkheid.

Die droom is reeds neergeschreven door het Joodse volk, in de bijbel, een poging om uit te leggen waar het om gaat. Die droom is mooi, maar de realiteit is gans anders, dus moeten we de droom confronteren met de realiteit.

Guido was in Kinsjasa, een temperatuur in de schaduw van 29° (zijn wij jaloers!). Daar was de ervaring met de realiteit met het nieuw verkozen bestuur niet zo positief, het wordt opnieuw beginnen, een stapje opzij zetten, het grote boek nemen om te weten wat we kunnen, wat we moeten doen.

Enkele jaren geleden was men op zoek naar een lied dat het meest duidelijk uitdrukt waar het om gaat, waar het op aankomt: de steppe zal bloeien!

Dus gaan we weer te rade bij Jesaja: 35ste hoofdstuk, verzen 1-6 en 10: *"Blijdschap en vreugde zullen terugkeren, kommer en droefheid zullen wegvluchten!"*

Wat Guido in Kinsjasa telkens weer treft zijn de kinderen die wat aardnoten trachten te verkopen, of water, koefoe of maniok trachten te ruilen. Wat een toekomst betekent dat!

Guido had ook wat tijd om te lezen: 'Congo' van David Van Reybroeck om Congo een beetje te verstaan, om te lezen dat Congo de laatste 50 jaar niet vooruit is gegaan, door de politiek, door de politici, door de mensen. De armen lopen er op straat, je kunt er niet naast kijken, bij ons wel, maar er zijn toch armen en welke toekomst hebben die mensen, hoe geraken ze uit de miserie? Politici kunnen daar iets aan doen, maar wij ook, door een stuk van onze tijd, een deel van ons geld te geven.

Dat zijn armen die zoveel achterstand hebben dat ze niet meer vooruit geraken. Daarom steunen we Welzijnszorg zo dat die mensen structureel vooruit gaan. Dus: voor één keer een omhaling, wij zijn dat bij Effata niet zo gewoon!

Wij hebben gebeden voor armen, zieken en voor hen die ongezond wonen: voor wat solidariteit en opdat we niet enkel uitzien naar het visioen, maar er ook werk van maken.

Tabor 15/12: Lea VW vond bij Lucas 7, 18-23 de vraag van Johannes de Doper naar de Verwachte, de Messias, of: *"hebben wij een ander te verwachten?"* Het antwoord van Jezus: hij verwijst naar wat te horen en te zien is, naar de profetieën van Jesaja, die hij waar heeft gemaakt, wiens woorden hij op zijn leven heeft gelegd. Moeilijk? Misschien die laatste zin: *"Gelukkig hij die aan mij geen aanstoot neemt!"* Ik heb daar geen moeite mee, (wel aan wat men soms van zijn woorden maakt, of gemaakt heeft!) want zijn hart ging uit naar allen.

Wij hebben gebeden voor mensen in kritieke toestand in het ziekenhuis of thuis, voor een honderdjarige, voor de mensen die het moeilijk hebben in deze donkere, koude dagen.

Koorrepetitie 17/12: in sneltreinvaart de liederen voor Kerstmis en nog wat voorbereiding voor het zingen op 18/1 voor de dekanale nieuwjaarsviering.

Buiten sneeuw en er is nog meer sneeuw verwacht, maar we komen wel samen in een propere kapel, die vanmorgen (18/12) door wat dapperen is opgepoetst. Miet is door een onoplettendheid zelfs gesneuveld bij het poetsen!

Nicole verwelkomt de gemeenschap en wijst naar de grote dromenvanger in de kerststal: wij komen hier om ons te oefenen in dromen over brood en wijn.

Guido denkt verder aan zijn bezoek in Kinsjasa, waar nu de versterkers, de luidsprekers van vele evangelicale, charismatische genootschappen luid de wolken verscheuren en zonder twijfel ook verwijzen naar de teksten uit Jesaja.

Maar eerst maken we licht in het boek van de visioenen en ook in ons eigen hart: de vierde kaars wordt aangestoken in het adventsboek.

Steeds weer opnieuw zijn de bekendste visioenen van Jesaja geroepen, geschreeuwd, omdat men verzekerd was, verzekerd is, van die voorspelling, van dat visioen. Dus lezen we Jesaja 11, 1-10: het visioen van de Messias, met die prachtige beelden van wolf en lam, panter en bokje, kalf en leeuw, koe en berin. En die leeuw die stro eet, net als het rund en die zuigeling die speelt in het hol van de adder: niemand doet nog kwaad!

Al die tegenstellingen, maar wij vragen ons af, als nuchtere westerlingen, waarom die evangelicale predikanten zoveel lawaai maken. Om zichzelf te overtuigen? Wij echter, de nuchtere westerlingen hebben dat visioen hoger geplaatst, want dat is toch iets voor in de hemel! Voor sommigen is dat veiliger, want wij zijn hier toch maar bannelingen ... Anderen hebben het visioen weggewerkt met de redenering: er is maar één wereld, daar moeten wij het dus zo goed mogelijk hebben ...

En daartussen: wij blijven vertrouwen op die droom, wetend dat God respect heeft voor onze vrijheid. Moeten we dat helemaal alleen doen, het visioen naleven, de wereld in eigen handen nemen? Daarom zijn er momenten nodig dat wij aan elkaar zeggen:

- dat heb ik gedaan en dat heeft mij tot diepe vreugde geleid,
- dat heb ik verkeerd gedaan; wat gebeurd is, is gebeurd; laten wij toch onze ogen open houden en ons niet verschuilen achter hardheid en allerhande moeilijkheden, maar opnieuw rechtstaan en opnieuw beginnen.

Daarvoor hebben wij het teken van verzoening, om een nieuwe wereld te bouwen. Telkens weer een ontroerend ogenblik, een paar handen op mijn hoofd, een bidden samen voor verzoening en vrede, Zijn teken, een dankwoord, gestameld ...

Wij hebben gebeden voor licht en wijsheid om te weten welke volgende stap moet gezet worden in Congo om er de redemptoristische familie te doen groeien, voor de afwezigen die met ons verbonden zijn, voor de moeder van Rita, voor mensen die pijn en verdriet hebben bij het loslaten van een geliefde, om moed te hebben om de weg van God te kiezen. Wij hebben gedankt voor alle mensen die zich inzetten voor anderen, om hen te steunen.

Kerstnacht 24/12 of is het al 25/12? Voor de kerststal staat de altaartafel, het mooi versierde boek der visioenen, de paaskaars, de lezenaar.

Even voor middernacht zijn de lichten uitgegaan, alleen de paaskaars brandt. Wij zitten vóór de kerststal in een halve cirkel, als 'het volk dat in duisternis gaat en dat zal aanschouwen groot licht'. Een nacht waar we naar toe hebben geleefd aan de hand van het boek der visioenen, de bijbel langs de dromen van Jesaja. Een kind steekt de vier adventskaarsen aan, het kindje wordt in de kribbe gelegd, de vijfde kaars, de kerstkaars wordt ook aangestoken: 'die ons voor het licht gemaakt heeft!' Ilse zingt het kerstevangelie uit het Klein Kerstatorium, ontroerend en duidelijk, geen franjes.

"*Zalig zij die durven dromen*", herhaalt Guido, maar hoe kan de wereld, hoe kunnen wij omgaan met die droom? Dat het lam en de wolf zullen naast elkaar leven, zonder dat de wolf het lam opeet? Maar Jesaja zegt ons dat mensen die verschillend zijn, kunnen samenleven, dat dát kan, dieren niet, mensen wel! Is dat visioen, die droom wel mogelijk? Alleen vanuit vertrouwen kunnen we dat doen!

Kerstmis zonder sneeuw, een aartsbisschop die wijze dingen zegt, kleine stappen die we zetten, we zijn allemaal gelijk, de ene niet 'purperder' dan de andere: wij moeten met onszelf beginnen ... durven we ons daaraan toevertrouwen?

Huub Oosterhuis heeft een nieuw Kerstlied geschreven, op het eerste gezicht gaat het niet over Kerstmis, zeker niet over schapen en engeltjes, maar wel over een droom. Maar het refrein dat we in de vier adventsvieringen gezongen hebben dát is wel degelijk Kerstmis: *"Dat een nieuwe wereld komen zal waar brood genoeg en water stroomt voor allen."* Wij zingen, als koor nu de gehele tekst (135) en durven wij ons daar aan toevertrouwen? Zeggen wij 'ja' tegen die droom?

Wat betekent 'een droom van een kind'? Voor de moeder is het een kind dat de nacht doorslaapt, voor de grootmoeder een kind dat rustiger is dan het thuis is ... de boodschap van Kerstmis is: volg de droom van God over zijn kind! Vannacht zijn we weer allemaal samen bij het kind dat vraagt in Gods schoenen te gaan staan. Je mag hem volgen, graag zien, verloochenen, zelfs kruisigen! Maar ... zegt God: hij is mijn liefde die voor de mensen mens is geworden! Durven wij ons daar aan toevertrouwen?

Wij hebben gebeden voor mensen die vannacht alleen zijn, geen aansluiting vinden, voor slachtoffers, voor mensen die geen oplossing vinden, voor onze doden, bevelen wij hen aan: *"Stille, nacht, heilige nacht ..."*

Een aandenken: het kleine boek der dromen, nu volgeschreven, verwijzend naar ons leven hier, ons zingen, ons samenzijn, onze dromen.

Dan volgt nog een receptie, zoals gebruikelijk, de jonge mensen verkopen zelfgebakken wafeltjes. Zalig Kerstmis!

Zingen in de gevangenis 26/12. Een woord uitleg: normaal zingen we op kerstdag zelf, maar dit jaar gaat bisschop Luc Van Looy voor, en die kan zich niet vrijmaken op kerstdag ... dus is het vandaag én Kerstmis én feest van de heilige Familie. Elke keer is het weer opvallend hoe mensen zich vrij maken om op dergelijke drukke dagen te komen zingen voor de gevangenen.

We zingen liederen uit vroegere jaren, uit onze jonge tijd, die spreken over een God die ons overvloedig graag ziet.

De lezingen gaan over eerbied voor vader en moeder (Jezus Sirach 3, 2-7 en 12-15), over goedheid, nederigheid, geduld voor man, vrouw en kinderen en dankbaarheid (Kolossenzen 3, 12-21), over de vlucht naar Egypte (Matteüs 3, 13-15 en 19-23). Allemaal lezingen over de familie, die ons zo nauw aan het hart ligt. We denken hier na over het begrip 'familie', wat is dat: samen praten, zorgen delen met elkaar, samen rond een overledene staan. Soms heel dicht bijeen zijn, bijvoorbeeld met Kerstmis, maar ook door te denken aan oude mensen die te zwak of te ziek zijn om nog voor zichzelf te zorgen. In de tweede lezing hoorden wij woorden van ontferming en geduld, maar ook over vergeving. In het evangelie zien we de familie van Nazareth, een vluchtelingenfamilie, nergens is beschreven hoe ze in Egypte leefden, had Jozef daar werk? En als ze terugkeren, eindelijk, dan moeten ze nog naar een andere stad, naar Nazareth.

Een viering over de heilige Familie, maar met héél veel kerstliederen, héél veel weemoed.

Een maand is om, een jaar is om: zalig kerstfeest, en een vredevol nieuw jaar wens ik jullie allemaal.

Wouter, kijkend op een witte tuin, maandag 27 december 2010